

Iedereen doet mee in het Hogeland

gemeente
Het Hogeland

Uitvoeringsplan Minimabeleid gemeente Het Hogeland 2020-2024

Inhoud

Hoofdstuk 1: Inleiding	2
1.1 Totstandkoming uitvoeringsplan 'Iedereen doet mee in het Hogeland'	2
1.2 Duur van het uitvoeringsplan	3
1.3 Uitvoering van het minimabeleid in de afgelopen jaren	3
Hoofdstuk 2: Van doelen naar acties	4
2.1 Zelfredzaamheid vergroten	4
2.2 Wij zetten in op Participatie	9
2.3 Maatwerk bij inkomensondersteuning	16
2.4 Ondersteuning bij life- events	18
Hoofdstuk 3. Conclusie	20
Bijlagen	21

Hoofdstuk 1: Inleiding

In december 2019 is het beleidsplan 'Minimabeleid Het Hogeland 2020-2024' goedgekeurd door de gemeenteraad. Een aantal doelen die in dit nieuwe beleidsplan staan, wijken af van de doelen uit het beleidsplan dat geldt tot 31 december 2019.

In dit uitvoeringsplan geven wij nader invulling aan de doelen die in het nieuwe beleidsplan genoemd zijn. Wij behouden de regelingen die in de voorgaande periode als positief ervaren werden en die passen binnen de nieuwe doelen van het minimabeleid en passen regelingen aan die ofwel vanuit de inwoners, ofwel vanuit de diverse sociale organisaties of de uitvoeringsorganisatie als minder positief werden ervaren. Wij houden rekening met de financiële kaders die gesteld zijn en voeren onze regelingen uit binnen de beschikbare budgetten. De kosten per regeling vindt u in 1 overzicht in bijlage 1.

1.1 Totstandkoming uitvoeringsplan 'Iedereen doet mee in het Hogeland'

Op 28 maart 2019 is er een startbijeenkomst georganiseerd waar 50 personen aanwezig waren die betrokken zijn bij het armoedevraagstuk in het Hogeland. De genodigden waren professionals vanuit jeugd en Wmo van de gemeente, vrijwilligers en bestuursleden van organisaties die zich inzetten voor minima, ervaringsdeskundigen en leden van de adviesraden.

(bijlage 2, verslag startbijeenkomst). Het doel van deze bijeenkomst was te inventariseren wat er op dit moment goed gaat in de aanpak van armoede, wat nog beter kan en wat ontbreekt en om te bekijken of de huidige doelen al dan niet bijgesteld moeten worden voor de toekomst. Op 11 april heeft een zelfde sessie plaatsgevonden met inwoners tijdens een ronde-tafelbijeenkomst (bijlage 3, verslag ronde-tafelbijeenkomst) en op 9 mei heeft een laatste sessie plaatsgevonden met medewerkers van Werkplein Ability die een SW-indicatie hebben of een grotere afstand hebben tot de arbeidsmarkt en werkzaam zijn bij Werk op Maat (bijlage 4, verslag bijeenkomst Werk op Maat). Om de gestelde doelen te kunnen behalen is het van belang om een beleidsuitvoeringsplan te hebben waarin de doelen nader uitgewerkt worden in concrete maatregelen. Hoe gaan wij bijvoorbeeld mobiliteitsarmoede tegen in de toekomst en hoe gaan wij maatwerk in de toekomst vormgeven? Om hier de juiste antwoorden op te vinden is er in subgroepen gesproken over deze onderwerpen en is gebrainstormd over mogelijke oplossingen (bijlage 5, verslagen meedenkgroepen). Tevens is er literatuuronderzoek gedaan naar een effectieve aanpak van armoede. Dit heeft geleid tot het uitvoeringsplan zoals nu voorligt.

Doordat we in gesprek zijn gegaan met inwoners, adviesraden, ervaringsdeskundigen, organisaties en collega's en in subgroepen bepaalde onderdelen van het minimabeleid hebben besproken, is er nu meer verbinding tussen de diverse partners die betrokken zijn bij het minima-vraagstuk. Het is belangrijk dat deze verbinding er blijft en dat er blijvend geïnvesteerd wordt in samenwerking. Juist communicatie, bejegening en begrip zijn namelijk termen die in veel subgroepen naar voren kwamen als verbeterpunten. De noodzaak en bereidheid hiertoe wordt bij iedereen die betrokken is geweest bij het tot stand komen van dit uitvoeringsplan gevoeld. Dit is een goed begin voor een verdere intensieve samenwerking om minima te ondersteunen.

1.2 Duur van het uitvoeringsplan

Het hier voorliggende plan bestrijkt de periode van 1 januari 2020 tot 1 januari 2021. De voorgestelde nieuwe maatregelen, zoals het wijzigen van de regelingen Participatiefonds, het versoberen van de fashioncheque en het toevoegen van huiswerkbegeleiding in het kindpakket zullen ingaan per 1 januari 2020, subsidies aan maatschappelijke partners zullen ook over dit jaar gelden. De einddatum van 1 januari 2021 is gekozen omdat er momenteel gewerkt wordt de harmonisatie van het subsidiebeleid. Vanaf 2021 kunnen de subsidies die in dit uitvoeringsplan aan de orde komen, opgenomen worden in het nieuwe subsidiebeleid. Hierin leggen we vast waarvoor we subsidie verstrekken en aan welke voorwaarden partijen moeten voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor een subsidie. Omdat er momenteel nog geen geharmoniseerd subsidiebeleid ligt, leggen we in dit uitvoeringsplan vast welke partners subsidie ontvangen om invulling te kunnen geven aan de doelen die vastgelegd zijn in het minimabeleid. Na dit jaar dient er een nieuw uitvoeringsbeleid vastgesteld te worden door het college dat past binnen de gestelde kaders van het minimabeleid.

1.3 Uitvoering van het minimabeleid in de afgelopen jaren.

Wij willen dat iedereen volwaardig mee kan doen in onze samenleving en dat inwoners die in armoede leven, kansen krijgen die anderen ook hebben.

In de afgelopen jaren heeft de gemeente de minimaregelingen nog meer onder de aandacht gebracht en zijn er meer regelingen gekomen om Participatie te bevorderen. Vooral voor kinderen zijn de regelingen uitgebreid. Ook heeft de gemeente budget vrijgemaakt om maatwerk te kunnen leveren wanneer bestaande regelingen niet voldoende blijken te zijn om inwoners te ondersteunen en is er budget vrij gemaakt om inwoners financieel te kunnen ondersteunen wanneer zij een goed idee hebben om kinderen meer mee te laten doen. De gemeente heeft ingezet op een beter gebruik van alle regelingen, onder andere door het verbeteren van de website van Werkplein Ability, het geven van workshops en presentaties door de beleidsadviseur Participatie aan diverse partners en instellingen, het verspreiden van posters bij scholen, supermarkten, bibliotheken en andere voorzieningen waar veel inwoners gebruik van maken en door het maken van filmpjes en interviews om de regelingen ook op een andere manier onder de aandacht te brengen. Uit een onderzoek, uitgevoerd door twee studenten van de Hanze hogeschool Groningen, blijkt dat nagenoeg alle uitkeringsgerechtigden kennis hebben van de geldende minimaregelingen in de gemeente. Het gebruik van de diverse regelingen onder uitkeringsgerechtigden is in de jaren 2017 en 2018 fors gestegen ten opzichte van de jaren 2014 tot en met 2016. Ook inwoners die geen uitkering hebben, maar wel een inkomen lager dan 120% van de bijstandsnorm, maken meer gebruik van de diverse regelingen. Er is echter nog steeds sprake van een groep inwoners die geen gebruik maakt van de regelingen, terwijl zij hier wel recht op hebben. De oorzaken hiervan zijn onder andere schaamte, de ingewikkelde aanvraagformulieren en de onbekendheid van de volledige inhoud van regelingen. In dit uitvoeringsplan beschrijven wij hoe we het gebruik van regelingen willen vergroten en beter aan willen sluiten bij de wensen en behoeften die er leven bij minima. Wij doen dit aan de hand van de kaders die vastgelegd zijn in het document 'Minimabeleid Gemeente Het Hogeland 2020-2024'.

Hoofdstuk 2: Van doelen naar acties

In het beleidsplan 'Minimabeleid gemeente Het Hogeland' zijn de kaders gesteld waarbinnen het minimabeleid in de komende jaren uitgevoerd moet worden. De Raad heeft deze kaders vastgesteld in de vorm van doelen met daaronder een aantal subdoelen. Het college dient hier nadere invulling aan te geven.

De doelen die in de beleidsnota 'Minimabeleid gemeente Het Hogeland 2020-2024' geformuleerd zijn, zijn de volgende:

- Wij bieden de randvoorwaarden om de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten.
- Wij bieden voldoende mogelijkheden aan inwoners om te participeren. Waar nodig ondersteunen wij gezinnen met kinderen extra
- Wij bieden maatwerk wanneer inkomensondersteuning nodig is
- Wij bieden ondersteuning bij life- events

Per doel uit het beleidsplan wordt hieronder zo meetbaar mogelijk aangegeven welke maatregelen wij gaan hanteren en wat de kosten hiervan zijn. In het volgende hoofdstuk wordt aangegeven welke middelen er beschikbaar zijn om de verwachte kosten te dekken.

2.1 Zelfredzaamheid vergroten

Inwoners in een uitkeringssituatie of in een situatie waarin zij van een laag inkomen rond moeten komen, kunnen een laag zelfbeeld hebben en negatieve gevoelens ervaren, omdat zij in deze situatie zitten. Hierdoor is het voor sommige mensen niet mogelijk om al een stap richting participatie of werk te maken en uit de situatie te komen. In deze gevallen ondersteunen wij inwoners om weer in hun eigen kracht te komen. Wij helpen inwoners zelf weer de baas te laten worden over de eigen gedachten. Ook geven wij inzicht in waar deze gedachten vandaan komen, wat ze met je gevoelsleven doen en hoe je dit proces om kan keren zodat je positief in het leven komt te staan.

Wat bieden wij?

❖ **Basisondersteuning voor al onze inwoners**

Wij bieden basisondersteuning voor alle inwoners die dit nodig hebben. Mensenwerk Hogeland voert de basisondersteuning voor onze gemeente uit. Mensenwerk Hogeland is er voor het welzijn van alle inwoners van de gemeente Het Hogeland. Mensenwerk Hogeland zet zich in om de eigen kracht en talenten van mensen te versterken zodat iedereen zo zelfstandig mogelijk kan deelnemen aan het dagelijks leven. Inwoners kunnen hier terecht voor maatschappelijk werk en welzijnswerk, jeugd- en jongerenwerk, mantelzorgondersteuning en individuele cliëntondersteuning. Deze basisondersteuning is gratis voor inwoners en is door de gemeente ingekocht. Mensenwerk Hogeland is aangesloten bij de sociale teams van de gemeente. Wij blijven als gemeente deze basisondersteuning afnemen en zorgen ervoor dat de consulenten Werk en Participatie tijdig klanten doorverwijzen naar deze algemene voorziening wanneer zij zelf de inwoner niet voldoende kunnen ondersteunen. Consulenten en beleidsadviseurs hebben nauw contact met Mensenwerk Hogeland om tijdig bij te kunnen sturen als bepaalde dienstverlening niet aansluit bij de wensen en behoeften van de inwoners, maar ook als blijkt dat de ingekochte dienstverlening niet voldoende is om onze inwoners tijdig van goede ondersteuning te kunnen voorzien.

Kosten: de basisondersteuning is ingekocht voor alle inwoners van de gemeente het Hogeland en de kosten hiervan vallen buiten dit beleidsplan.

❖ **Coaching als onderdeel van intensievere dienstverlening**

Onze Werkcoaches coachen de inwoners die in hun klantenbestand zitten. Zij gaan met de klant na waardoor de stap naar werk nog niet gemaakt kan worden en pakken dat onderdeel van het leven samen met de klant aan. In het jaar 2020 willen we meer dan nu het geval is, inzetten op deze intensievere dienstverlening. We gaan werken met kleinere caseloads voor de consulenten, zodat de consulenten meer contact hebben met de klant en de gehele situatie van de klant mee kunnen nemen. De Werkcoach en Inkomensconsulent trekken hierin gezamenlijk op. Omdat we deze nieuwe

werkwijze binnen de bestaande formatieruimte gaan doen, blijven er hierdoor ook klanten tijdelijk 'on hold' tot de consultants weer ruimte hebben om zich op iemand anders te focussen.

Wij gaan monitoren wat de effecten van de coaching zijn op de eigenwaarde van de klant en de mate van participatie en zelfredzaamheid van de klant. Deze monitoring gebeurt door middel van een jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek dat wij zullen laten uitvoeren door een externe partner. Met dit jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek willen we meten hoe onze inwoners alle maatregelen waarderen die er binnen het armoede- en minimabeleid zijn en wij willen meten wat de impact van de verschillende maatregelen is geweest op iemands leven. We huren een externe partner in die gespecialiseerd is in het opstellen van een dergelijk klanttevredenheidsonderzoek. Het onderzoek dat in 2020 wordt verricht dient als nulmeting.

Kosten: Wij spelen budgetneutraal in op de veranderende doelgroep. Wij spreken een kleiner aantal klanten intensief om ze sneller weer uit de uitkering te helpen en focussen ons daarna op de volgende groep. Eventuele scholing van werkcoaches is opgenomen in het opleidingsplan. Het klanttevredenheidsonderzoek dat jaarlijks gehouden wordt, behelst het gehele armoede- en minimabeleid. Wij vragen meerdere externe bureaus om een offerte uit te brengen en op basis van de prijs-kwaliteitsverhouding gaan wij een aanbieder kiezen om dit uit te voeren. De geschatte kosten bedragen € 5000,-

❖ **Serviceteam**

In het verleden was er in de gemeente Eemsmond een serviceteam actief dat inwoners ondersteunde bij het invullen en aanvragen van voorzieningen. Dit serviceteam werd bemenst door inwoners die een uitkering ontvingen en hiervoor werden opgeleid. Het serviceteam ging bij inwoners langs die hulp nodig hadden om regelingen en voorzieningen aan te vragen. Inwoners die door de inzet van het serviceteam de stap zetten om regelingen aan te vragen, stegen van niet-zelfredzaam naar 'de eerste stap naar zelfredzaamheid'. Het toenmalige serviceteam was succesvol en het aantal aanvragen vanuit de gemeente Eemsmond is in de periode dat het serviceteam actief was, enorm gestegen. Wij stellen voor om weer een serviceteam op te zetten, bemenst door inwoners met een uitkering. Het doel is om in 2020 een uitvoeringsplan te schrijven en in 2021 te starten met dit team. Binnen het uitvoeringsplan wordt de afweging gemaakt of het serviceteam gaat werken met de VoorzieningenWijzer. Dit is een hulpmiddel om samen met inwoners stap voor stap te bekijken waar zij recht op hebben en of de zorgverzekering en energieleverancier nog wel passen bij de huidige gezinssituatie.

Kosten: in 2020 brengt dit nog geen kosten met zich mee. In het uitvoeringsplan voor 2021 en verder zal een kostenraming worden opgenomen dat ter goedkeuring aan het college wordt voorgelegd.

❖ **Inzet ervaringsdeskundigen**

Ervaringsdeskundigen zijn inwoners die zelf in een uitkeringssituatie hebben gezeten en geschoold zijn om hun ervaringen in te zetten om andere inwoners die in een soortgelijke situatie zitten, te ondersteunen. Wij hebben in de jaren 2017 tot en met 2019 de opleiding voor 5 ervaringsdeskundigen bekostigd en in juli 2019 zijn deze vijf personen afgestudeerd. Wij willen ervaringsdeskundigen inzetten om minima te ondersteunen en nemen de geschatte kosten hiervoor mee in de kadernota 2020, omdat er momenteel geen budget of personele ruimte is om direct invulling te kunnen geven aan deze wens. Taken waarvoor de ervaringsdeskundige ingezet kan worden zijn:

1. Het meer onder de aandacht brengen van de diverse regelingen die er zijn
2. Coördinatie van het serviceteam
3. Ondersteunen van analfabeten of laaggeletterden bij het indienen van aanvragen.
4. Consultants adviseren hoe zij goed in kunnen spelen op wensen en behoeften van minima.

De meerwaarde van het inzetten van ervaringsdeskundigen zit in het feit dat zij weten hoe het is om in een uitkering te zitten. Zij weten waar inwoners tegenaan kunnen lopen, welke gebeurtenissen je verder in problemen kunnen brengen en welke maatregelen je zelf kunt nemen om bijvoorbeeld

structureel minder geld uit te geven. Zij zijn er in geschoold om hun ervaringen zo in te zetten dat ze er anderen mee kunnen helpen. Het feit dat zij weten wat een klant doormaakt, is een groot pluspunt dat andere professionals niet hebben.

Het inzetten van ervaringsdeskundigen heeft niet alleen een meerwaarde voor de dienstverlening richting minima, maar past ook goed binnen de visie die de gemeente heeft. De gemeente Het Hogeland wil een inclusieve gemeente zijn en het inzetten van ervaringsdeskundigen past heel goed binnen deze visie. Ook om deze reden worden de geschatte kosten voor het inzetten van een ervaringsdeskundige meegenomen in de kadernota 2020.

Financiële zelfredzaamheid is een voorwaarde om mee te kunnen doen.

Als je inzicht hebt in je eigen inkomsten en uitgaven en geen schulden hebt, dan is het gemakkelijker om mee te doen in de samenleving. Wanneer deze financiële basis op orde is, kun je de kosten die je maakt om te leven en te wonen betalen. Dit vraagt van mensen de nodige vaardigheden en gezond financieel gedrag en soms ook om tijdelijke professionele ondersteuning.

In het integrale beleidsplan schuldhulpverlening zal opgenomen worden op welke manier wij vroegtijdig en laagdrempelig inwoners willen bereiken en ondersteunen die moeite hebben met rondkomen, zodat er minder snel een beroep gedaan zal worden op de schuldhulpverlening van de GKB en VKB.

Wat bieden wij?

❖ **Budgetcoaching door budgetmaatjes en de Thuisadministratie van Humanitas**

De budgetmaatjes van Mensenwerk Hogeland en de Thuisadministratie van Humanitas bieden hulp aan alle inwoners die moeite hebben om rond te komen. Beide voorzieningen zijn dus algemene voorzieningen. Momenteel worden zowel de budgetcoaches van Mensenwerk Hogeland als de vrijwilligers die de Thuisadministratie van Humanitas uitvoeren, gesubsidieerd vanuit de Klijnsfamiddelen, omdat een meerderheid van de inwoners die gebruik maken van deze voorzieningen een laag inkomen hebben. Door vroegtijdig budgetcoaching in te blijven zetten, voorkomen we zoveel mogelijk dat inwoners in de schuldhulpverlening terecht komen. In 2020 zal een beleidsplan schuldhulpverlening worden opgesteld, waarin ook aandacht geschonken wordt aan preventieve maatregelen om schulden te voorkomen. Zowel de Thuisadministratie als de budgetcoaches zijn initiatieven die passen binnen die lijn. Ons streven is dat alle inwoners die moeite hebben met rondkomen, terecht kunnen bij ofwel de budgetmaatjes, ofwel de thuisadministratie en dat er geen wachtlijsten zijn. Beide organisaties geven jaarlijks in hun verantwoording aan hoeveel inwoners gebruik hebben gemaakt van deze dienstverlening.

Kosten: Subsidie budgetmaatjes € 10.000,- per jaar.

Subsidie Thuisadministratie: € 12.000,- per jaar.

Beide subsidies worden in 2020 nog bekostigd vanuit de Klijnsfamagelden. Vroegtijdige hulp bij schulden is een onderdeel dat meegenomen wordt in het beleidsplan schuldhulpverlening dat in 2020 zal worden opgesteld.

❖ **In de dienstverlening gaan we meer rekening houden met impact van armoede en schulden**

Geldtekort levert mensen veel stress op, waardoor het brein in de overlevingsstand gaat. Het gevolg is blikvernaauwing: mensen hebben moeite om goede beslissingen te nemen, vast te houden aan hun plannen voor de langere termijn of verleidingen te weerstaan. Kinderen uit gezinnen met chronisch geldgebrek zijn op latere leeftijd minder vaak goed in staat om doelen en prioriteiten te stellen en door te zetten als het tegenzit. In Boston is een werkwijze ontwikkeld die sinds 2017 ook in Nederland succesvol wordt toegepast. Deze aanpak heet 'mobility mentoring'. Mobility Mentoring richt zich op duurzame economische zelfredzaamheid en daarmee op het wegnemen van bronnen van stress. Een kenmerk van deze aanpak is dat de professionals nadrukkelijk aan klanten uitleggen wat de impact

van stress is op gedrag en dat zij samen plannen ontwikkelen om de ontregelende effecten van stress te dempen. Ook gebruiken ze instrumenten als de Brug naar Zelfredzaamheid en beloningen om mensen te ondersteunen om in actie te komen. Sinds 2019 reiken de teamcoaches Werkplein Ability hun medewerkers informatie aan over 'mobility mentoring'. De consultants gebruiken deze informatie om zichzelf verder te professionaliseren en de klant beter te kunnen begrijpen, waardoor zij de klant nog beter kunnen ondersteunen. Mobility mentoring is een denkwijze die ook toegepast kan worden binnen de sociale teams.

Kosten: De kosten worden meegenomen in de opleidingsbudgetten van de diverse teams

❖ **Wij gaan energie-armoede tegen**

Energie-armoede heeft raakvlakken met milieu en gezondheid. Ook is het een thema waar woningcorporaties mee bezig zijn en wat in de prestatie-afspraken met de corporaties wordt meegenomen. Wij gebruiken het jaar 2020 om te onderzoeken welke interventies het beste ingezet kunnen worden om energie-armoede tegen te gaan. Er zijn momenteel al meerdere bijeenkomsten geweest waarin best-practices besproken zijn, zoals het inzetten van energie-coaches of het werken met energie-adviseurs. Ook het teruggeven van energie aan minima vanuit opgewekte zonne-energie door bedrijven is een mogelijkheid waar momenteel over wordt nagedacht. De wijze waarop wij energie-armoede aan gaan pakken, wordt nader beschreven door het beleidsteam milieu.

❖ **Wij voorkomen dat chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen de extra zorgkosten volledig zelf moeten betalen.**

Alle inwoners hebben recht op adequate gezondheidszorg. Mensen met een minimuminkomen maken over het algemeen meer gebruik van de gezondheidszorg, maar zij hebben hier niet altijd de middelen voor. Dat kan leiden tot zorgmijding. Door zorgmijding kan de gezondheid van inwoners verslechteren en dit kan weer leiden tot andere problemen, zoals afname van mobiliteit of het niet kunnen werken. Dit kan weer een belemmering vormen om mee te doen in de samenleving.

In het jaar 2020 compenseren wij alle inwoners met een inkomen tot en met 120% van de bijstandsnorm en weinig eigen vermogen die al drie jaar achtereen het volledig eigen risico hebben verbruikt. Dit betekent een wijziging ten opzichte van de huidige regeling. In de regeling die er momenteel geldt, hoeven inwoners maar van 1 zorgjaar aan te tonen dat zij het eigen risico hebben verbruikt. Wij hebben een analyse gemaakt van de doelgroep die nu gebruik maakt van de regeling en het blijkt dat nu ook inwoners die niet chronisch ziek zijn en maar eenmalig hoge zorgkosten hebben, gebruik maken van de regeling. Zo wordt het geld niet besteed aan de doelgroep waarvoor deze bedoeld is en om die reden willen we de regeling op dit punt aanscherpen.

De compensatie die wij inwoners bieden bedraagt 265 euro per zorgjaar. De beleidsregels worden aangepast wanneer de Raad instemt met het continueren van deze compensatieregeling in aangepaste vorm.

Naast het compenseren van een deel van het eigen risico blijven wij in het jaar 2020 bijdragen aan de collectieve ziektekostenverzekering 'Garant Verzorgd' van Menzis, omdat deze verzekering een goede dekking biedt aan chronisch zieken en gehandicapten. De verzekering is niet voor iedereen geschikt en daarom blijven wij ook een compensatie bieden aan inwoners die wel een aanvullende verzekering afsluiten, maar dit bij een andere verzekeraar doen. Omdat het Garant Verzorgd Pakket niet voor iedereen de beste keuze is, maken we ook geen koppeling tussen de compensatie eigen risico en de collectieve ziektekostenverzekering maar laten we beide regelingen naast elkaar bestaan. Vanaf 2020 mag de verzekeraar nog maar 5% korting verstrekken op de premie basisverzekering bij een collectieve verzekering, terwijl dit voorheen 10% was. Menzis bood in de voorgaande jaren een korting van 6% op de premie basisverzekering voor inwoners die verzekerd waren via Garant verzorgd 1,2 of 3. Deze korting zal in de jaren 2020 en verder iets dalen door de nieuwe wetgeving hieromtrent, maar inwoners worden hiervoor gecompenseerd door een stijging van de zorgtoeslag. De gemeente droeg in voorgaande jaren 9% bij aan de premie voor de aanvullende verzekeringen GV1, 2 en 3. Dit zullen wij ook voor het jaar 2020 blijven doen.

In 2020 gaan wij overwegen of we gebruik blijven maken van de collectieve ziektekostenverzekering van Menzis of dat we kiezen voor een alternatieve werkwijze. Wij blijven het gebruik van de collectieve ziektekostenverzekering monitoren en wanneer het gebruik van deze verzekering blijft dalen, dan gaan we kijken of we inwoners op een andere manier kunnen ondersteunen. Dit zullen we dan doen binnen de bestaande middelen.

Kosten:

Financiële tegemoetkoming eigen risico

Inwoners zullen 3 jaar achtereen hun volledig eigen risico op moeten hebben gemaakt. Pas daarna komen zij in aanmerking voor een compensatie vanuit de gemeente. De hoogte van de compensatie zal wel gelijk blijven. Doordat inwoners nu aan moeten tonen dat zij al drie jaar achtereen hun volledig eigen risico hebben verbruikt, zullen inwoners die eenmalig hoge zorgkosten hebben gemaakt, niet langer in aanmerking komen voor de compensatie. Hierdoor verwachten we dat er minder inwoners gebruik kunnen maken van deze gewijzigde regeling. Wij verwachten dat het aantal inwoners dat gebruik kan maken van de aangepaste regeling, maximaal op 785 personen zal liggen.

De verwachte kosten voor de aangepaste regeling financiële tegemoetkoming eigen risico komen daarmee op € 208.000,-

Collectieve ziektekostenverzekering

De totale bijdrage die de gemeente betaalt aan de collectieve ziektekostenverzekering is € 80.500,- per jaar. Voor de pakketten 1 en 2 draagt de gemeente € 7,65 per maand per klant bij. Voor pakket 3 is dit € 10,15 per maand. De bijdragen voor beide pakketten zal stijgen met € 0,75 in verband met de inflatiecorrectie en de kostendekkende premieopslag.

Voor de jaren 2020 en verder zal de totale bijdrage van de gemeente, bij een gelijkblijvend aantal leden, € 81.092 bedragen

Bijdrage aanvullende verzekering

De totale bijdrage die de gemeente betaalt aan compensatie voor inwoners die een aanvullende verzekering hebben bij een andere zorgverzekeraar is momenteel € 12.432,-. Dit zal gelijk blijven, wij zullen geen inflatiecorrectie toepassen op deze bijdrage.

2.2 Wij zetten in op Participatie

Wij bieden voldoende mogelijkheden aan inwoners om te participeren. Waar nodig ondersteunen wij gezinnen met kinderen extra. Wij stimuleren het gebruik van bestaande regelingen door op een heldere manier de inwoners te informeren over de regelingen. Wij houden hierbij rekening met laaggeletterdheid, anderstaligen, digibeten en analfabeten.

Wat bieden wij?

❖ **Overzichtelijke folder met alle regelingen**

Wij gaan een folder of waaijer ontwikkelen, samen met inwoners, team communicatie en consultants, waarin een helder overzicht komt van alle regelingen van de gemeente. Deze folder wordt naar alle instanties gestuurd waar inwoners met een laag inkomen komen, zoals Humanitas, de GKB, VKB, Mensenwerk Hogeland, de sociale teams en dergelijke. Daarnaast geven wij deze folder mee aan inwoners die een uitkering ontvangen én aan inwoners die een aanvraag doen voor één van de minimaregelingen, waardoor ze bij de gemeente in beeld zijn. Wij gaan de regelingen ook overzichtelijk op de website en Facebook plaatsen en monitoren hoe vaak informatie over de minimaregelingen op de website bekeken wordt. Daarnaast vragen wij inwoners via welke bron zij kennis hebben genomen van onze minimaregelingen tijdens het jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek. Zo kunnen wij onze informatievoorziening steeds beter aansluiten bij de wensen en behoeften van de inwoners.

Kosten: Kosten voor het drukken van papieren exemplaren: € 1000,- per jaar. Deze kosten zullen worden bekostigd vanuit de Klijnsmagelden.
De ontwikkeling en digitale verspreiding van materiaal past binnen de reguliere werkzaamheden van het team communicatie.

❖ **We maken een online rekentool**

Vanaf 1 januari 2021 kunnen inwoners op onze gemeentelijke website hun financiële situatie invullen. Afhankelijk van de antwoorden worden de regelingen getoond waar men gebruik van kan maken. Het Online-team maakt deze tool samen met een vakspecialist van werk en inkomen en de webbouwer.

Kosten: Het maken van deze tool kan kostenneutraal worden uitgevoerd. Wanneer er wel maatwerkkosten moeten worden gemaakt, komt dit ten laste van het budget van het Online-team.

❖ **Wij stimuleren het gebruik van regelingen door drempels weg te nemen**

1. Om er voor te zorgen dat inwoners die een uitkering van de gemeente ontvangen, in ieder geval gebruik maken van de diverse financiële regelingen die er zijn, worden er weer jaarlijkse heronderzoeken gehouden. Dit past binnen de wijze waarop Werkplein Ability wil werken, maar door hoge werkdruk en het samengaan van de vier gemeenten, is hier in de afgelopen periode minder op ingezet.

Tijdens heronderzoeken kijken de consultants hoe het met klanten gaat, maar ook of inwoners wel gebruik maken van alle mogelijke regelingen. Het komt regelmatig voor dat inwoners toch, ondanks de vele voorlichting over de regelingen die er zijn, niet weten waar ze allemaal recht op hebben of regelingen niet hebben aangevraagd. Door inwoners tijdens een heronderzoek te wijzen op regelingen en inwoners waar nodig te helpen met het aanvragen van de regelingen, kan de drempel om gebruik te maken van regelingen, verlaagd worden. Wij gaan de heronderzoeken in 2020 weer volledig oppakken.

Kosten: Dit past binnen de huidige formatie en binnen de huidige taken van de consultants.

2. Uit de evaluatie van de huidige minimaregelingen kwam naar voren dat het Participatiefonds niet door iedereen aangevraagd wordt die gebruik zou kunnen maken van de regeling, omdat inwoners eerst de kosten voor een activiteit voor moeten schieten. Zij moeten nu bonnen inleveren van de uitgevoerde activiteit en krijgen daarna het uitgegeven geld terug gestort als de activiteit waaraan het geld is uitgegeven, goedgekeurd wordt.

Ongeveer 10% van alle minima heeft niet de financiële ruimte om een activiteit te kunnen voorschieten en deze inwoners maken hierdoor geen gebruik van het Participatiefonds. De wijze waarop het Participatiefonds vormgegeven was, werkte onbedoeld drempelverhogend voor een deel van onze minima, met name inwoners die leefgeld hebben. Om deze drempel weg te nemen hebben wij meerdere mogelijkheden onderzocht, te weten:

- Het opzetten van een webshop waar inwoners punten kunnen verzilveren
- Aansluiten bij het project 'Van arm naar beter' van de gemeente Westerkwartier, waar inwoners middels een QR-code bij aangesloten winkels hun tegoed uit kunnen geven. Er wordt hier gebruik gemaakt van de zogenaamde Blockchainmethode.
- Het vooraf controleren van de inkomens- en vermogenstoets voor niet klanten bij een aanvraag van het Participatiefonds en bij toekenning van het Participatiefonds direct het toegekende bedrag uitkeren.

De aanloopkosten voor een webshop zijn hoog en de klant kan zijn of haar punten alleen verzilveren bij winkels en pretparken die aangesloten zijn bij deze webshop. Er zijn eenmalige kosten voor het opzetten van deze webshop en daarnaast zijn er jaarlijkse abonnementskosten. De opstartkosten bedragen € 30.000,- wanneer je ervoor kiest om het contact met aanbieders uit te besteden en de abonnementskosten bedragen daar bovenop 30.000 per jaar. Voordeel van een webshop is dat je als gemeente enige sturing hebt op de besteding van het Participatiefonds. Als gemeente bepaal je welke aanbieders aangesloten worden op de site. Nadeel is dat de inwoners minder keuzevrijheid hebben en dat er een aparte website ingericht moet worden, naast de eigen gemeentelijke website.

De kosten voor het werken met een QR-code waar inwoners hun tegoed bij aangesloten winkels uit kunnen geven, zijn momenteel nog niet te overzien. Er wordt momenteel een subsidie-aanvraag ingediend bij het Ministerie van BZK in het kader van het innovatieprogramma Digi-beter. Wij nemen hier als zeer geïnteresseerde partner aan deel en volgen de ontwikkelingen. Het is momenteel te vroeg om voor deze werkwijze te kiezen en het nadeel van deze oplossing is het feit dat ook hier aanbieders aangeschreven moeten worden om deel te nemen aan het programma. Hierdoor heeft de inwoner minder vrijheid om het budget te besteden dan momenteel het geval is. Het voordeel van deze mogelijkheid is dat inwoners via hun mobiele telefoon kunnen betalen bij aangesloten aanbieders en de aanbieder direct het aankoopbedrag krijgt bijgeschreven.

Het uitvoeren van een inkomens- en vermogenstoets bij inwoners die geen uitkering ontvangen, maar wel een inkomen hebben dat onder de grens van 120% ligt, is minder tijdrovend dan de huidige manier van werken. Momenteel controleren de consultants bijzondere bijstand alle declaraties die inwoners indienen en keren daarna het uitgegeven bedrag uit tot het maximum van 200 euro per persoon is bereikt. Door vooraf een inkomens- en vermogenstoets uit te voeren krijgen alleen die inwoners het Participatiefonds uitgekeerd die hier ook daadwerkelijk recht op hebben. In de beschikking die inwoners krijgen, wordt aangegeven waarvoor het budget bestemd is, maar het risico bestaat dat inwoners het budget niet uitgeven aan activiteiten of spullen waarvoor het budget bedoeld is. Een voordeel van deze manier van werken is dat ook inwoners die geen ruimte hebben om een activiteit voor te schieten, nu wel gebruik kunnen maken van deze regeling. Andere voordelen zijn dat deze manier van werken geen extra kosten met zich meebrengt en dat inwoners hun bestedingsvrijheid behouden.

Wij kiezen er voor om het Participatiefonds als volgt in te richten:

Inwoners vragen het Participatiefonds aan. Bij inwoners die een uitkering ontvangen, wordt niet vooraf een inkomens- en vermogenstoets gedaan, omdat deze gegevens al bekend zijn. Bij inwoners met

een inkomen tussen de 100 en 120% wordt wel vooraf een inkomens-en vermogenstoets gedaan. Wanneer een aanvraag is goedgekeurd, krijgt de inwoner direct het Participatiefonds uitgekeerd. Controle van de wijze waarop het geld is uitgegeven vindt niet langer plaats. Deze nieuwe werkwijze wordt in de nieuw op te stellen beleidsregels vastgelegd.

Wij gaan de hoogte van het Participatiefonds wijzigen. Alleenstaanden en alleenstaande ouderen hebben vanaf 2020 recht op een vergoeding van € 250,- per jaar. Kinderen hebben recht op € 100,- per jaar. Volwassenen die gehuwd of samenwonend zijn, ontvangen € 150,- per jaar. De reden om de vergoeding voor kinderen te verlagen is de volgende. Kinderen kunnen veel vergoedingen in natura krijgen die Participatie bevorderen, omdat ons kindpakket in 2017 behoorlijk is uitgebreid. Voor sport, sportartikelen, zwemles, zwemabonnementen, een laptop of fiets en voor structurele culturele activiteiten kunnen zij terecht bij de Stichting Leergeld. Daarnaast ontvangen kinderen jaarlijks een fashioncheque en een bijdrage voor een kinderfeestje. Er blijft € 100,- per kind per jaar beschikbaar voor die activiteiten die momenteel nog niet in natura beschikbaar zijn. Dit budget kunnen zij vrij aan Participatie bevorderende activiteiten besteden.

Wij verlagen de vergoeding voor volwassenen die gehuwd of samenwonend zijn, omdat wij het openbaar vervoer in de daluren gratis gaan maken voor minima (zie voor een verdere uitwerking hiervan pagina 18 waarin wij aangeven hoe wij gaan zorgen voor een juiste infrastructuur). De reiskosten hoeven hierdoor niet langer uit het Participatiefonds betaald te worden, waardoor de bijdrage kan worden verlaagd. Voor alleenstaanden en alleenstaande ouderen verhogen wij het Participatiefonds juist, omdat uit de evaluatie naar voren kwam dat deze groep relatief weinig bestedingsruimte heeft. De verordening wordt na goedkeuring van dit beleid op deze aspecten aangepast worden.

Kosten: geen
Besparing: € 63.000,-¹

❖ **Wij gaan onze formulieren vereenvoudigen**

Samen met het team communicatie, het online team, inwoners, ervaringsdeskundigen en professionals gaan wij alle aanvraagformulieren voor minimaregelingen herschrijven om ze beter leesbaar te maken. Eind 2020 zijn alle aanvraagformulieren herschreven. We gaan beeldtaal in onze brieven gebruiken, dus minder tekst en duidelijke foto's. De mogelijkheid om op papier een aanvraag voor minimaregelingen te doen, blijft bestaan voor digibeten. Online-aanvragen kunnen in de toekomst ook. Hier komen we later in dit hoofdstuk op terug.

Kosten: dit past binnen de huidige formatie van het team communicatie

❖ **Wij gaan meer gebruik maken van gesproken tekst, beeld en film om onze inwoners te informeren**

Samen met het team communicatie, het online team, inwoners, ervaringsdeskundigen en professionals, gaan we animaties en beeldmateriaal ontwikkelen waardoor we inwoners op een laagdrempelige manier kunnen informeren over de diverse minimaregelingen die er zijn. Werken met animaties, film en gesproken tekst past binnen het nieuwe communicatiebeleid en binnen het nader uit te werken inclusiebeleid. Deze manier van communicatie richting de inwoner wordt gemeente breed opgepakt. Momenteel wordt middels het uitvoeren van gebruikersonderzoeken onderzocht waar inwoners tegenaan lopen wanneer zij bepaalde informatie op de website op willen zoeken. Op basis van deze uitkomsten maken we een planning wanneer welk materiaal ontwikkeld wordt.

¹ Over voorgaande jaren is geen inzicht in het aantal kinderen waarvoor het Participatiefonds is aangevraagd, dus om die reden gebruiken we de cijfers van het aantal toegekende vergoedingen voor kindfeestjes. In 2018 is er aan 630 kinderen een vergoeding voor het kindfeestje toegekend. Deze kinderen komen ook in aanmerking voor het Participatiefonds.

Daarnaast loopt er al een andere ontwikkeling, namelijk iParticipatie. iParticipatie is een applicatie bestaande uit 4 modules: iAanvraag, iVaststellen, iBeoordelen en iOverzicht. Gemeente Het Hogeland is hierbij aangesloten als Kwartiermaker en heeft hierdoor een stem over de invulling van de applicatie. Met behulp van iAanvraag kunnen inwoners via de computer en/of smartphone digitaal een aanvraag indienen voor de Participatiewet, Bijzondere Bijstand en Minimabeleid. Bij het aanvraagproces dient de aanvrager meerdere bewijsstukken aan te leveren. Bij het digitaal aanvragen kan de aanvrager rechtstreeks de documenten toevoegen, dit kunnen zowel PFD's, scans als foto's zijn. Het digitale aanvragen kent een aantal voordelen: het aanvraagproces verloopt sneller, het gaat efficiënter, de inwoner ontvangt direct een voorlopige uitspraak of hij/ zij wel of niet recht heeft op de voorziening en het kost de medewerker minder tijd om de aanvraag te beoordelen.

Het digitaal aanvragen voor de Participatiewet gaat eind 2019 live, voor Bijzondere Bijstand en Minimabeleid is de livegang eind 2019 of begin 2020. In dat laatste geval wordt er tijdig een tijdelijke oplossing ingevoerd om voor het jaar 2020 onze inwoners alsnog de mogelijkheid tot digitaal aanvragen te bieden.

Kosten: Het ontwikkelen van nieuwe manieren om inwoners te bereiken, past binnen de taken van het team communicatie en het online-team.

Voor iParticipatie zitten de kosten al in de huidige begroting en worden er geen extra kosten gemaakt.

Opbrengsten: Op termijn is er minder formatie nodig om de aanvragen te beoordelen.

Wanneer er sprake is van natuurlijk verloop onder het personeel, wordt gekeken of de volledige formatieruimte opnieuw ingevuld wordt.

❖ **Wij blijven een breed pakket aan kindvoorzieningen in natura inzetten**

Momenteel bieden wij een breed kindpakket aan, waarin kinderen zowel in geld als in natura worden ondersteund om mee te doen.

Het kindpakket bestaat uit de volgende onderdelen:

Kinderverjaardag € 50,- in de maand wanneer het kind jarig wordt
Fashioncheque voor kinderen van € 50,-
Startpakket onderwijs voor kinderen vanaf groep 7 (mogelijkheid tot verkrijgen fiets, laptop, schoolspullen, ouderbijdrage schoolreisjes etc).
Uitgekeerd in natura. Uitvoering door Leergeld
Vergoeding zwemdiploma A en B in natura. Uitvoering door Leergeld
Vergoeding zwemabonnementen kinderen in natura. Uitvoering door leergeld
Eurocoachtraject voor jongeren waar ofwel jongerenkrediet kan worden verstrekt ofwel gebruik kan worden gemaakt van het doorbraakfonds. Uitvoering bij GKB
Sportabonnementen/ kleding in natura door jeugdsportfonds. Gaat om structurele activiteiten
Cultuurabonnementen (muziek, dans, zang) door jeugdcultuurfonds. Gaat om structurele activiteiten.
Goed idee: ideeën van inwoners om kinderen nog meer mee te laten doen kunnen financieel ondersteund worden (totaal beschikbaar € 15.000)

Wij handhaven de huidige kindregelingen die in natura worden verstrekt, maar zullen niet langer € 50,- verstrekken voor de kinderverjaardagen. Kinderen die bekend zijn bij de voedselbank, ontvangen een verjaardagspakket van Stichting jarige Job om hun verjaardag te kunnen vieren en dit blijft bestaan. De gemeente zal echter geen € 50,- meer overmaken voor het bekostigen van een kinderverjaardag, omdat hiervan niet zeker is of het geld daadwerkelijk voor dit doel wordt besteedt en omdat we het kindpakket dat wij bieden in natura, uit willen breiden met diensten die de participatie meer ten goede komen, een langduriger effect zullen sorteren en generatie-armoede tegengaan.

De fashioncheque zal wel behouden blijven, maar het bedrag dat kinderen jaarlijks in de vorm van een fashioncheque zullen ontvangen, zal gehalveerd worden. De reden hiervoor is dat kinderen van minima ook terecht kunnen bij Kledingbank Maxima voor hun kleding en ook hier kunnen zij zelf kleding uitzoeken. Door wel een fashioncheque aan te blijven bieden, maar het bedrag te halveren, behouden kinderen nog de vrijheid om kleding of accessoires in andere winkels te kopen en krijgt de

gemeente financiële ruimte om hiernaast andere voorzieningen voor minima op te zetten, zoals gratis openbaar vervoer.

Er zal niet langer budget beschikbaar zijn voor het goede idee. In de afgelopen 2 jaren zijn er geen ideeën ingediend en het budget dat was vrijgemaakt voor goede ideeën van inwoners, zal nu besteedt worden aan het idee van gratis openbaar vervoer, dat naar voren is gekomen tijdens de meedenksessies die gevoerd zijn met inwoners om dit nieuw beleid tot stand te brengen.

De voorzieningen die kinderen in natura kunnen krijgen, zoals de laptop/tablet, fiets, zwemlessen en dergelijke, worden ook de komende vier jaren door Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport- en Cultuur verstrekt. Voor alle verstrekkingen geldt dat Stichting Leergeld kijkt naar de goedkoopst adequate oplossing om kinderen te ondersteunen.

De regeling schoolpakket onderwijs wijzigt enigszins ten opzichte van de huidige regeling.

Laptops/tablets die worden aangevraagd vanuit deze regeling, worden vanaf 2020 in bruikleen verstrekt totdat het kind het voortgezet onderwijs heeft afgerond. Er worden maximaal 3 laptops/ tablets per gezin verstrekt, ook als er meer dan drie kinderen in een huishouden zijn. Per aanvraag kijkt de Stichting Leergeld of een extra laptop/ tablet echt nodig is, dus het kan ook zijn dat er bij een gezin met twee kinderen één laptop of tablet wordt toegewezen. De oude laptop/ tablet wordt na de bruikleenperiode weer aan Leergeld terug gegeven, zodat Leergeld deze laptops/ tablets door Werk op Maat kan laten refurbishen. Deze gerefurbishte laptops/ tablets kunnen daarna door de computerbank worden verstrekt aan volwassenen met een laag inkomen die desgewenst ook een korte computercursus bij Werk Op Maat of via de bibliotheek in Uithuizen kunnen krijgen. Ook fietsen worden in bruikleen verstrekt en worden ingeleverd wanneer de fiets te klein is. Er wordt dat tot een leeftijd van 18 jaar een nieuwere fiets vertrekt die passend is bij de situatie op dat moment. Werk Op Maat is de partij die ingeleverde fietsen weer opknappt, waarna Leergeld de fietsen weer opnieuw in kan zetten.

Naast de huidige producten in het kindpakket, bieden wij de mogelijkheid aan kinderen om huiswerkbegeleiding vergoed te krijgen wanneer de school dit adviseert. Er is al voldoende aanbod aan huiswerkbegeleiding binnen de gemeente Het Hogeland aanwezig, maar ouders met een laag inkomen kunnen dit aanbod niet altijd bekostigen. Om die reden kunnen ouders huiswerkbegeleiding aanvragen bij Leergeld en Leergeld zorgt er dan voor dat het kind de juiste begeleider krijgt voor ofwel het structureren van huiswerk of het helpen bij bepaalde vakken. De begeleiding kan zowel groepsgewijs als individueel zijn. Leergeld kijkt ook hier naar de goedkoopst adequate oplossing. Door huiswerkbegeleiding te bieden is de kans van slagen op het vervolgonderwijs groter, neemt het zelfvertrouwen van kinderen toe en vergroten kinderen hun eigen kansen op de arbeidsmarkt. Door vroegtijdig te investeren in goede begeleiding, is de kans op schooluitval kleiner en op termijn komen hierdoor minder kinderen van minima in een uitkering terecht. In het jaar 2020 gaan we hiermee starten.

Kosten: De verwachting is dat de kosten van de huiswerkbegeleiding gedekt kunnen worden door de besparing die het in bruikleen verstrekken van laptops en fietsen oplevert. Dit kan budgetneutraal worden uitgevoerd.²

De jaarlijkse subsidies die verleend worden vanuit de Klijnsmagelden, zullen gelijk blijven aan de verstrekte subsidiebedragen die in 2019 zijn toegekend. Veel organisaties hebben een hoger subsidiebedrag aangevraagd, omdat er steeds meer gebruik gemaakt wordt van onder andere de Voedselbank, de Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Dit komt doordat er de afgelopen jaren fors door de gemeente en de instellingen zelf, is ingezet op het vergroten van de bekendheid van alle regelingen in natura. In de evaluatie van het minimabeleid dat in het voorjaar is vastgesteld, is te zien hoe het gebruik van de diverse voorzieningen is toegenomen in de afgelopen jaren.

Voor alle subsidies die de gemeente het Hogeland verstrekt, wordt de nullijn gehanteerd en dit zal ook gelden voor de subsidies die verstrekt worden vanuit de Klijnsmagelden.

Subsidie aan Stichting Leergeld voor zwemlessen, zwemabonnementen, laptops, schoolspullen, fietsen, huiswerkbegeleiding: € 157.000,-

Jaarlijkse subsidie aan Jeugdfonds Sport voor sportabonnementen en kleding: € 37.625,-

Jaarlijkse subsidie aan het Jeugdfonds Cultuur voor muzieklessen, toneellessen etc.: € 10.000,-

Kosten Eurocoachtraject: € 15.000 (dit dient bekostigd te worden vanuit het budget Schuldhulpverlening)

Subsidie computerbank voor volwassenen: € 2.500,-

❖ **Wij zorgen voor de juiste infrastructuur om gebruik van voorzieningen te kunnen maken**

Mobiliteitsarmoede is een thema dat hoog op de agenda van het huidige college staat. Het college wil een creatieve oplossing voor 'mobiliteitsarmoede', omdat we als gemeente qua oppervlak de één na grootste gemeente van Nederland zijn geworden en het aantal voorzieningen in deze regio terugloopt. Sommige inwoners kunnen vanuit financieel perspectief moeilijk gebruikmaken van vervoer.

Wij willen een pilot starten waarbij wij al onze minima een jaar lang de mogelijkheid bieden om in de daluren (voor 6.30 uur en na 9.00 uur) gratis met het openbaar vervoer in onze regio te rijden.

Hierdoor kunnen inwoners makkelijker meedoen aan activiteiten die in de verschillende dorpen georganiseerd worden en kunnen zij makkelijker naar gratis voorzieningen reizen, zoals de gratis beweegtuin in Winsum. Minima kunnen een gepersonaliseerde OV-pas (Meedoenpas) aanvragen bij Werkplein Ability. De gemeente betaalt het dalurenabonnement en de inwoner betaalt zelf de OV-chipkaart. Deze kosten zijn € 7,50. De kosten voor de gemeente bedragen € 296.500 op jaarbasis voor de gehele doelgroep met een inkomen tot en met 120%.

Momenteel zijn er inwoners die al een OV-chipkaart met trajectabonnement hebben voor inburgeringstrajecten of re-integratietrajecten. De kosten voor deze kaarten bedragen € 67.000,-. Ook zijn er 350 leerlingen die een vergoeding vanuit de gemeente krijgen voor leerlingenvervoer. Een aantal van deze leerlingen krijgt nu een OV-chipkaart met een trajectabonnement vergoed. Daarnaast zijn er 112 inwoners die een vergoeding krijgen voor het vervoer naar dagbesteding, waarvan een gedeelte gebruik maakt van het OV. Wij gaan kijken welke inwoners buiten de spits rijden en waarvan de huidige vervoersvoorziening vervangen kan worden door het dalurenabonnement. Van ongeveer 150 personen weten we nu al dat zij in de spits rijden en dat zij geen voordeel zullen hebben van het dal-uren abonnement, maar van de overige inwoners die momenteel gebruik maken van een vervoersvoorziening, hebben wij dit nog niet goed in beeld. Op termijn verwachten wij wel een besparing op zowel het leerlingenvervoer, het vervoer dat vanuit de Wmo wordt bekostigd als de vervoerskosten die momenteel vanuit re-integratie worden bekostigd wanneer wij deze Meedoenpas

² Omdat het aanbieden van huiswerkbegeleiding momenteel nog niet tot het kindpakket behoort, is het lastig in te schatten hoe vaak dit product ingezet zal worden. Leergeld gaat dit monitoren en wanneer de kosten toch hoger uitvallen dan de besparingen door het in bruikleen verstrekken van fietsen en laptops/ tablets, dan wordt de gemeente hier tijdig van op de hoogte gesteld en kan de gemeente bijsturen.

gaan invoeren. Een deel van de kosten die de invoering van de OV-pas met zich meebrengt, zal dus terug worden verdiend wanneer na de pilotperiode wordt besloten om gratis OV voor minima een structureel onderdeel te laten zijn van het minimabeleid. Hoeveel besparing het gratis OV oplevert op andere posten is momenteel nog niet bekend. Dit moet blijken uit de evaluatie die wij gaan uitvoeren in maart 2021, wanneer de pilot met de OV-pas 9 maanden loopt. Ook zullen we middels een evaluatie in beeld krijgen hoeveel minima daadwerkelijk gebruik hebben gemaakt van het gratis OV. Op basis van het daadwerkelijk gebruik, kunnen we in maart 2021 inschatten of de kosten voor het voortzetten van de pilot op structurele basis, passen binnen de besparingen die het gratis OV oplevert.

Doordat wij kinderen niet langer € 50,- geven voor het vieren van een kinderverjaardag en doordat wij het budget op de fashioncheques gaan halveren en geen budget meer beschikbaar stellen voor goede ideeën, geven wij € 72.000,- minder uit. Dit bedrag kan ingezet worden om deze OV-pas te bekostigen. Ook de € 25.000,- die vrijkomt nu wij minder ramen voor het 'Ruimtebudget Meedoen', zetten we in voor het bekostigen van de OV-pas, evenals de besparing van € 63.000 door de wijziging van het Participatiefonds. In paragraaf 3.3 leggen wij uit waarom wij minder Ruimtebudget ramen. De pilot zal starten per 1 juli 2020.

Omdat we halverwege 2020 willen starten met deze pilot, betekent dit dat de kosten van de pilot te verdelen zijn over twee jaren. De kosten voor de pilot zullen in 2020 en 2021 beide € 148.250,- bedragen, wat gedekt kan worden vanuit de minimagelden. Ons streven is echter om andere partners, zoals de provincie, bereid te krijgen om een deel van de kosten voor de pilot op zich te nemen, zodat we wat meer financiële ruimte hebben om deze regeling na de pilotperiode voort te kunnen zetten.

Kosten pilot Dalurenabonnement € 148,250 in 2020 en € 148.250 in 2021. Kosten continuering: 148.250 extra in 2021 (uitgaande van 3.450 volwassenen en 1000 kinderen, waarbij is uitgegaan van de gehele doelgroep op basis van inkomenskenmerken minus inwoners die gebruik maken van trajectkaarten, bekostigd door de gemeente minus 150 inwoners die gebruik maken van trajectkaarten, bekostigd door de gemeente, waarvan we verwachten dat zij in de spits rijden en dus niet gebruik kunnen maken van dit aanbod.) Arriva en het OV bureau zullen het gebruik van het abonnement analyseren. Wanneer het gebruik achter blijft bij het verwachte gebruik, dan zal er achteraf een verrekening met de gemeente plaatsvinden. Zie bijlage 7 voor het volledig aanbod van Arriva.

❖ **Wij blijven samenwerken met diverse partners die inwoners met een laag inkomen ondersteunen om zo een versnippering van aanbod te voorkomen**

Alle maatschappelijke organisaties die minima ondersteunen, hebben naar aanleiding van de uitkomsten van de evaluatie van het minimabeleid, samen in een aantal bijeenkomsten hun aanbod met elkaar vergeleken om eventuele dubbelingen in aanbod te kunnen wegnemen. Zij hebben een schema gemaakt waarin alle geboden hulp per cluster is weergegeven (zie bijlage 6). Uit de bijeenkomsten bleek dat het soms lijkt of organisaties dezelfde diensten bieden, maar dat dubbelingen van activiteiten niet meer aan de orde zijn. De computerbank en Leergeld verstrekken bijvoorbeeld beide laptops, maar Leergeld verstrekt dit aan kinderen, terwijl de computerbank dit aan volwassenen verstrekt met een laag inkomen waar geen enkele computer of laptop aanwezig is.

Er is voldoende afstemming tussen de diverse partners, maar opgaan in elkaar is niet gewenst. Keuzevrijheid in hulpaanbod blijft namelijk belangrijk.

Alle sociale partners blijven eens per kwartaal bij elkaar komen om de goede afstemming die nu bereikt is, te behouden. Medewerkers van de gemeente schuiven bij dit overleg aan om ook goed op de hoogte te blijven van het aanbod en van nieuwe ontwikkelingen.

Het was de bedoeling dat de Stichting Eigen Kracht de trekker van deze bijeenkomsten zou worden, omdat dit past bij de doelstelling waarvoor de ST EK was opgericht. Dit is echter niet van de grond gekomen en de Noord-Groningse Uitdaging heeft deze rol overgenomen. Vanaf 2020 wordt deze rol overgenomen door één van de partners die deelneemt aan de bijeenkomsten. Dit zal kostenneutraal gebeuren.

Kosten:

Subsidies die aan de diverse partners van het netwerk verstrekt worden:

Stichting Eigen Kracht (inclusief Voedseltuin): € 30.000,- (waarvan €20.000 voor de voedseltuin).

Voedselbank: € 20.000,-

Kledingbank Maxima: € 17.500,-

Stichting Present: € 12.000,-

Noord Groningse Uitdaging: € 10.000,-

Stichting Urgente Noden: € 8.906,-

De subsidies aan de overige partners van dit netwerk staan benoemd bij de diverse kindregelingen en de regelingen om schulden te voorkomen.

Ook voor bovenstaande subsidies geldt dat de nullijn gehanteerd wordt. Door het wegvallen van Middag-Humsterland zijn de Klijsmagelden die de gemeente ontvangt, gedaald. In 2019 is al aangegeven dat het niet zo is dat de organisaties die minima ondersteunen hierdoor ook per definitie minder kosten maken. Kosten zoals huur van panden waarin de organisaties gevestigd zijn en kosten voor het huren van de grond om voedsel voor de Voedselbank op te kunnen verbouwen, zijn niet gedaald. Ook neemt het aantal inwoners dat gebruik maakt van minimaregelingen alleen maar toe ten opzichte van 2017 en 2018. Dit komt door de grotere bekendheid van de diverse regelingen bij onze inwoners, maar ook doordat organisaties elkaar beter kennen en eerder naar elkaars aanbod verwijzen.

❖ **1 centraal nummer voor alle vragen**

Omdat er nog steeds veel organisaties zijn die minima kunnen ondersteunen, is het van belang dat er 1 punt komt waar inwoners met al hun vragen terecht kunnen. Dit kunnen vragen zijn over minimaregelingen, vragen over schulden of vragen waar je terecht kunt om beter te leren omgaan met je computer of waar je een computer aan kunt vragen. Het KCC is tussen 9.00 uur en 17.00 uur bereikbaar voor al dit soort vragen en daarbuiten is er calamiteitenondersteuning. Het KCC zal beter toegerust worden op inkomensvragen. Wanneer zij vragen niet kunnen behandelen, kunnen zij de vragen mailen aan de mailboxen 'Werk', 'Inkomen', of 'Bijzondere Bijstand/Minima' en wordt de klant binnen twee uur terug gebeld met een antwoord.

Er is uit de evaluatie ook naar voren gekomen dat 1 centraal nummer dat 24 uur per dag bereikbaar is voor alle vragen, een goede aanvulling zou zijn op de dienstverlening. Deze vraag wordt integraal opgepakt binnen het beleidsplan sociaal domein, omdat dit een domein overstijgende vraag is.

Kosten KCC-dienstverlening: Dit past binnen de taken van het KCC en de teams Werk, Inkomen en Bijzondere Bijstand/ Minima.

2.3 Maatwerk bij inkomensondersteuning

Uit de evaluatie van het minimebeleid kwam naar voren dat het maatwerkbudget nog onderbenut wordt en dat er bij het leveren van maatwerk nog teveel gedacht wordt vanuit het budget in plaats van vanuit de inwoner. Om die reden zetten we extra in op het daadwerkelijk leveren van maatwerk.

Wat bieden wij?

- ❖ **Wij kijken naar wat de inwoner nodig heeft en werken volgens de omgekeerde toets**
- ❖ **Wij werken integraal, over de verschillende teams heen en kunnen hierdoor beter inspelen op de behoeften van de inwoner**

Onze consultants hebben in 2018 een bijeenkomst gehad over het werken met de omgekeerde toets. Door de fusie van de vier gemeenten en Werkplein Ability is dit nieuwe werken niet verder doorgevoerd. In de jaren 2020 en verder wordt het gedachtegoed van de omgekeerde toets weer bij zowel consultants, toetsers, management als directie onder de aandacht gebracht, zodat dit een werkwijze wordt die door de gehele organisatie gedragen wordt. Pas als alle lagen van de organisatie het belang inzien van de werkwijze van de omgekeerde toets kan er volgens deze werkwijze gewerkt

worden. De teamcoaches van de verschillende teams binnen het sociaal domein pakken de taak op om deze werkwijze onder de aandacht van de gehele organisatie te brengen.

Bij de omgekeerde toets staat de behoefte van de klant centraal. Er wordt gekeken of de behoefte past binnen de grondwaarden van de diverse wetten (Jeugd, Wmo en Participatie). Daarbij worden de mogelijke effecten van een besluit in de volle breedte meegewogen. Pas als dit helder is, komt de juridische toets. Hierbij worden de wetsartikelen gezien als instrumenten om de grondwaarden van de wetten te realiseren. Zo is maatwerk mogelijk zonder dat het leidt tot willekeur. Ook maakt dit het integraal werken in de gemeente veel makkelijker. Immers, de grondwaarden van de diverse wetten binnen het sociaal domein zijn gelijk. Tot slot is het maatwerk toetsbaar in bezwaar en beroep en voor de accountant en volledig in lijn met de bedoeling van de wetgever.

❖ **Wij hebben 1 werkwijze voor de inzet van het maatwerkbudget**

Zowel binnen jeugd, Wmo als Participatie zijn maatwerkbudgetten beschikbaar. Uit de evaluatie van het minimabeleid kwam naar voren dat het maatwerkbudget Participatie niet veel was ingezet. Ook was de wijze waarop gebruik gemaakt kon worden van het maatwerkbudget Participatie net anders dan de wijze waarop gebruik gemaakt kon worden van het maatwerkbudget Jeugd of het maatwerkbudget Wmo. Er is in 2019 één werkwijze ontwikkeld voor de inzet van deze budgetten. Alle drie budgetten kunnen nu op een eenduidige, laagdrempelige manier door de sociale teams worden ingezet wanneer dit nodig is. Hierdoor wordt het voor de consulenten van Werkplein Ability en voor de medewerkers van de sociale teams gemakkelijker om maatwerk te leveren. Voor de jaren 2020 tot en met 2024 is een maatwerkbudget van € 25.000,- beschikbaar. De teamcoaches van de sociale teams geven binnen de teams uitleg aan alle collega's over de inzet van het maatwerkbudget, zodat alle teams weten wanneer en op welke manier ze dit kunnen gebruiken.

Kosten: Er wordt € 25.000,- voor 'maatwerk meedoen' geraamd. Dit was in de voorgaande jaren € 50.000,-, maar gezien de geringe uitgaven verwachten wij dat een bedrag van € 25.000,- voldoende is. Sinds 2019 staat dit maatwerkbudget als 'Ruimtebudget Meedoen' in de gemeentelijke begroting

❖ **Wij maken regulier beleid wanneer dit nodig is**

Uit de evaluatie van het maatwerkbudget bleek dat het maatwerkbudget Participatie met name ingezet was voor het verzorgen van zwemlessen aan vrouwelijke statushouders. Dit blijkt een behoefte te zijn waar op dit moment nog geen voorziening voor is geregeld. Deze behoefte wordt meegenomen in het nieuw op te stellen inburgeringsbeleid. Wanneer dit beleid gerealiseerd is, is momenteel nog onbekend, maar vanaf 1 januari 2020 zal dit niet langer vanuit de bijzondere bijstand worden betaald.

2.4 Ondersteuning bij life- events

Ingrijpende gebeurtenissen in het leven van mensen, zoals werkloosheid, overlijden en scheiding, maar ook het uit huis gaan van een kind of het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en het bereiken van de leeftijd van 18 of 21 bij inwonende kinderen, brengen een versterkt risico op armoede en schulden met zich mee. Deze gebeurtenissen kunnen er voor zorgen dat iemand opeens (veel) minder te besteden heeft. Uit oogpunt van zowel activering als preventie willen we onze inwoners ondersteunen bij deze 'life-events'.

Wat bieden wij?

❖ Wij sluiten aan bij de informatie van het Rijk

Wanneer een inwoner bijna 18 wordt, stuurt de Rijksoverheid informatie toe met alles waar je aan moet denken, zoals het aanvragen van zorgtoeslag en dergelijke. Wij gaan alle inwoners rond dezelfde periode een felicitatiekaart sturen waarin we aangeven dat er informatie komt vanuit het Rijk, maar dat inwoners met vragen altijd contact op kunnen nemen met een vast aanspreekpunt bij de gemeente. Vanuit het gegevenshuis wordt een werkproces gemaakt waarbij er automatisch een kaart gezonden wordt naar alle inwoners van onze gemeente die bijna 18 zijn. Het aantal inwoners die op dit moment staan ingeschreven en die in 2020 achttien jaar worden is 684.

Het Online-team plaats ook informatie op de website over het bereiken van de leeftijd van 18. Zowel de consequenties voor de jongere zelf als voor de ouder wordt in deze informatie opgenomen. Wij gaan monitoren hoe vaak deze informatie bekeken wordt.

Consulenten gaan tijdens voortgangsgesprekken met hun klanten informatie vertrekken over de veranderingen voor de uitkeringsgerechtigde wanneer zijn of haar kind 18 wordt. Deze informatie wordt ook op papier meegegeven aan de klant als de klant dit wenst.

Kosten felicitatiekaart: € 600,-. Omdat de felicitatiekaart naar alle 18-jarigen wordt gezonden, wordt dit uit het budget van het team Communicatie betaald.

Kosten website: Dit past binnen de taken van het Online-team en wordt gemeente-breed ingezet.

Kosten schriftelijke informatie voor klanten: € 400,- op jaarbasis. Dit bestaat uit printkosten en wordt betaald uit het budget bijzondere bijstand.

❖ Wij organiseren inloopspreekuren over life-events

Humanitas en Mensenwerk Hogeland organiseren vanaf 2020 inloopspreekuren over life-events, zoals het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, scheiding en dergelijke. Tijdens deze bijeenkomsten kunnen inwoners hun vragen stellen en kunnen ze direct aanvraagformulieren meenemen van regelingen waar ze gebruik van kunnen maken. Zowel Humanitas als Mensenwerk Hogeland monitoren welke vragen vaak gesteld worden, zodat we dat mee kunnen nemen in onze algemene informatie richting inwoners. In het jaar 2020 organiseren zowel Mensenwerk Hogeland als Humanitas 3 inloopspreekuren. Wanneer er voldoende animo voor deze spreekuren is, wordt dit aantal uitgebreid in 2021. Het streven is om minimaal 60 inwoners te bereiken via de 6 spreekuren.

Kosten: Dit past binnen de dienstverlening die deze partners aan de inwoners bieden en waarvoor zij al een subsidie vanuit de Klijnsmagelden ontvangen.

❖ Wij informeren ouderen over de minimaregelingen

Met name ouderen zijn nog niet goed op de hoogte van de diverse regelingen die er zijn en hebben vaak het idee dat de regelingen niet op hen van toepassing zijn. In 2019 is een start gemaakt met het beter voorlichten van ouderen. De beleidsadviseur heeft de seniorenvoorlichters een voorlichting gegeven over de minimaregelingen en heeft ook in de Steunstee in Roodeschool ouderen voorgelicht over de regelingen. Mensenwerk Hogeland heeft tot taak om de ouderen in algemene zin voor te lichten en te wijzen op de diverse regelingen die er zijn. Zij pakken deze taak op en worden door de beleidsadviseur op de hoogte gehouden van de diverse regelingen die er zijn. Voor specifieke vragen

van ouderen over inkomensondersteunende regelingen verwijst mensenwerk naar de consultants van Werkplein Ability. Tijdens huisbezoeken aan senioren delen de seniorenvoorlichters een informatiegids uit met algemene informatie over hulp bij laag inkomen.

Kosten: Dit past binnen de dienstverlening die Mensenwerk Hogeland aan de inwoners biedt. Dit is al ingekocht en staat al in de begroting opgenomen.

❖ **Wij geven voorlichting op scholen over life-events**

Iedereen wordt 18. Ook gaan de meeste jongeren uiteindelijk uit huis. Op deze momenten vinden er wijzigingen plaats in bij allerlei (financiële) regelingen. Dit zijn thema's waarover we meer voorlichting zullen geven op scholen. De buurtwerkers van Mensenwerk Hogeland zijn momenteel, samen met VNN en de GGD bezig met het ontwikkelen van een preventieprogramma voor op scholen, waarin het thema "bereiken van de leeftijd van 18" meegenomen zal worden. Scholen kunnen zelf kiezen of zij dit preventieprogramma af gaan nemen.

Ook vanuit het innovatieatelier Beschermd Wonen en Opvang wordt een pilot 18-18+ opgezet waarin wegen worden verkend om jongeren te bereiken met informatie over de wijzigingen die optreden op het moment dat een jonger 18 jaar wordt.

Kosten: geen. Dit past binnen de reguliere werkzaamheden van Mensenwerk Hogeland. Voor het innovatieatelier zijn middelen beschikbaar vanuit de centrumgemeente.

❖ **Wij bieden continuïteit in inkomen bij verhuizing vanuit Beschermd Wonen of opvang**

Wanneer inwoners vanuit een opvang of vanuit Beschermd Wonen verhuizen naar zelfstandige huisvesting, dan brengt dit veel stress en instabiliteit van het inkomen met zich mee. Dit kan zorgen voor een terugval van deze inwoners. Om dit te voorkomen, gaan wij continuïteit in inkomen bieden aan deze groep inwoners. Dit draagt bij aan de psychische gezondheid van deze groep. In het 'Uitvoeringsplan naar zelfstandige huisvesting vanuit opvang en beschermd Wonen' is dit onderdeel verder uitgewerkt. Ook wordt de wijze van financiering in dat plan nader beschreven.

❖ **Wij ondersteunen jongeren vanuit het Praktijkonderwijs, het Speciaal Onderwijs en jongeren vanuit de jeugdhulp extra bij de stap naar volwassenheid**

Jongeren die jeugdhulp ontvangen en jongeren die op het praktijkonderwijs of speciaal onderwijs zitten, worden extra ondersteund wanneer zij hun 18^e levensjaar bereiken. Deze werkwijze hanteren wij binnen de gemeente en blijven wij ook de komende jaren hanteren. Het vroegtijdig bij de hand nemen van deze groep jongeren werkt preventief en voorkomt dat jongeren in financiële problemen komen. Voor deze kwetsbare groep jongeren is het namelijk lastig om om te gaan met de verantwoordelijkheid die instanties, zoals de belastingdienst en de zorgverzekeraar, vanaf het 18^e levensjaar bij de jongere neerleggen en de bureaucratische processen waar de jongere nog nooit mee te maken heeft gehad.

Het is de overgang naar de systeemwereld met eigen verantwoordelijkheid die begeleid moet worden om problemen te voorkomen. Wij streven er naar om in 2020 alle jongeren vanuit het Praktijkonderwijs, het speciaal onderwijs en vanuit de jeugdhulp te ondersteunen bij de stap naar volwassenheid.

Kosten: geen extra kosten. Dit past binnen de huidige werkwijze. Aandachtspunt is de wijze van registratie van het aantal jongeren dat ondersteund wordt en de overgang van jeugd naar wmo. Hierover worden werkafspraken gemaakt.

Hoofdstuk 3. Conclusie

In dit uitvoeringsplan is zoveel mogelijk toegewerkt naar een optimale verdeling van het budget over de inwoners die financiële ondersteuning nodig hebben. Hierbij hebben we de wensen van inwoners en sociale partners centraal gezet en zoveel mogelijk meegenomen. Dit heeft geleid tot een breed palet aan regelingen om onze minima te ondersteunen. Zo geven wij invulling aan de vraag naar goedkoper openbaar vervoer en nemen wij meerdere maatregelen om inwoners meer psychische ondersteuning te bieden dan voorheen. We werken integraal en kijken naar alle aspecten in het leven van inwoners en niet alleen naar de hoogte van het inkomen.

We leveren maatwerk en betrekken inwoners en sociale partners bij het maken van informatiemateriaal en aanvraagformulieren om zo de drempel tot het aanvragen van voorzieningen zo laag mogelijk te maken. Ook blijven we inzetten op het verbinden van onze sociale partners, zodat instanties elkaar kunnen vinden en van elkaar weten wat ze kunnen betekenen voor minima.

We hebben wel keuzes moeten maken om nieuwe aspecten toe te kunnen voegen in ons beleid, omdat er geen extra financiële middelen voorhanden waren. Dit betekent dat regelingen, zoals het kindfeestje en de fashioncheque komen te vervallen of worden versoberd.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht financiën

Hieronder wordt schematisch aangegeven hoe wij de middelen in het komende jaar in willen gaan zetten en hoe dit verschilt ten opzichte van de inzet in de jaren 2018 en 2019.

Inzet	2018	2019	2020	Dekking/budget
Humanitas Thuisadministratie	€ 16.380	€ 14.000	€ 12.000	Minima
Jeugdportfonds	€ 37.500	€ 37.625	€ 37.625	Minima
SUN	€ 8.952	€ 8.938	€ 8.906	Minima
Voedselbank	€ 20.354	€ 20.000	€ 20.000	Minima
Voedseltuin/ Stichting Eigen kracht	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	Minima
Stichting Present	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	Minima
Noord Groningse Uitdaging	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Minima
Stichting Leergeld	€ 173.000	€ 157.000	€ 157.000	Minima
Computerbank	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	Minima
Kledingbank Maxima	€ 16.000	€ 16.000	€ 17.500	Minima
Jeugdcultuurfonds	€ 10.000	€ 5.000	€ 10.000	Minima
Stichting Mens en Maatschappij	€ 22.500			
Subtotaal sociale partners	€ 359.186	€ 313.063	€ 317.531	
Fashioncheques kind	€ 49.000	€ 50.000	€ 25.000	Minima
Kindverjaardag	€ 31.500	€ 31.500	€ 0	
zwemlessen	Uitgevoerd binnen subsidie leergeld	Binnen subsidie Leergeld	Binnen subsidie Leergeld	
huiswerkbegeleiding	-	-	Binnen subsidie Leergeld	
Goed idee voor kinderen	15.000 begroot. Niet uitgegeven	€ 15.000	-	

Maatwerkbudget	€50.000 begroot. € 15.000 uitgegeven	€ 50.000	€ 25.000	Minima
eurocoachtraject	€ 14.408	€ 15.000	€ 5.000	Minima
Workshop financieel bij de hand	€ 15.000	€ 15.000	-	Minima
budgetmaatjes	-	€ 10.000	€ 10.000	Minima
Printkosten communicatie regelingen	-	-	€ 1.400	Minima
Daluren-abonnement			€ 148.250 (loopt door in 2021.	Minima
Compensatie eigen risico ziektekostenverzekering	€ 344.525	€ 214.500	€ 208.000	WTCG gelden
Collectieve ziektekostenverzekering	€ 45.000	€ 80.500	€ 81.100	WTCG gelden
Bijdrage aanvullende verzekering	€ 12.450	€ 12.450	€ 12.450	WTCG gelden
Participatiefonds	€ 149.459	€ 144.000	€ 81.000	Minima
Klanttevredenheidsonderzoek en nulmeting	-	-	€ 5.000	Minima
Uitgaven Totaal	€ 1.035.528	€ 951.013	€ 919.731	

Op basis van dit beleidsplan bedragen de kosten 2020 bijna € 920.000.

Onderstaand overzicht geeft aan ten laste van welke budgetten de uitgaven uit dit beleidsplan komen.

Dekking	Budget	Uitgaven armoede- en minimabeleidsplan 2020-2024	Overige uitgaven	Saldo
Minima (participatiefonds en Klijnsmagelden)	€ 617.500	€ 618.181	€ 0	-€ 681
WTCG gelden (CER)	€ 108.500	€ 208.000	€ 0	-€ 99.500
WTCG gelden (aanvullende verzekering)	€ 90.000	€ 93.550	€ 0	-€ 3.550
Totaal				

Bovenstaand overzicht laat een tekort zien van ruim € 103.000.

GasTerra heeft aangegeven voor het jaar 2020 € 1.000,- te willen sponsoren voor het gratis OV aan minima. Het tekort van € 681,- valt daarmee weg.

Hieronder volgt een toelichting op het budget Compensatie Eigen Risico

Budget Compensatie eigen risico (WTCG gelden)

Het budget voor de compensatieregeling eigen risico zorgverzekering bedraagt structureel € 108.500 maar is voor 2020, net als voor 2019 incidenteel verhoogd met € 106.000 naar € 214.500. Dit betekent dat het tekort op dit onderdeel voor 2020 wegvalt. Wel moet opgemerkt worden dat de prognose voor de uitgaven 2019 al boven de beschikbare € 214.500 uitkomt; namelijk een totaal van ruim € 250.000. Doordat we de doelgroep willen inkaderen, verwachten we dat de kosten over 2020 maximaal 208.000,- zullen bedragen en dat het beschikbare budget van € 214.500 voldoende is. De structureel beschikbare middelen die er vanaf 2021 zijn, zullen niet voldoende zijn om de regeling langer dan 1 jaar uit te kunnen voeren.

Budget aanvullende verzekering (WTCG gelden)

Hiervoor is structureel een budget opgenomen van € 90.000. Doordat wij verwachten in 2020 iets minder uitgaven te doen op de CER dan begroot, kan het tekort van € 3.550 op deze post opgevangen worden.

Bijlage 2 Verslag Startbijeenkomst 28 maart:

Samenvatting presentatie:

In 2014 is het huidige beleidsplan armoede- en minimabeleid BMWG-gemeenten opgesteld.

Het beleid van onze gemeenten is er op gericht dat onze burgers zo zelfstandig mogelijk meedoen en een eigen verantwoordelijkheid hebben. Voor burgers voor wie de bijstand een tijdelijk vangnet is, kan ons minimabeleid ondersteuning bieden.

Dit beleid richt zich op twee hoofddoelen, te weten:

1. Bevorderen participatie en zelfredzaamheid
2. Inkomensondersteuning bij voorkeur in de vorm van maatwerk aan diegenen die het financieel niet redden

Wij hanteren hierbij vijftal uitgangspunten:

1. Individueel maatwerk bij tijdelijke inkomensondersteuning;
2. Vermindering armoedeval en werken moet lonen;
3. Beperkt doelgroepenbeleid;
4. Een brede toegankelijkheid tot schuldhulpverlening met een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de burger;
5. Armoedebestrijding is niet het monopolie van de gemeenten.

In 2017 is het uitvoeringsplan dat bij het armoedebeleid was opgesteld, geëvalueerd en aangepast. Redenen voor aanpassing van het uitvoeringsplan waren de volgende:

Er kwamen extra middelen vanuit het Rijk naar de gemeenten toe om armoede bij kinderen tegen te gaan. Om die reden zijn er extra maatregelen genomen om kinderen uit armoede nog meer mee te laten doen.

Uit de evaluatie kwam naar voren dat de samenwerking tussen de verschillende partijen nog niet altijd goed verliep en dat het soms voor kwam dat inwoners bij meerdere organisaties terecht konden voor een zelfde soort ondersteuningsmaatregel. Een voorbeeld hiervan is de regeling schoolpakket onderwijs. In de jaren 2015 tot en met 2016 konden kinderen van minima vanuit Werkplein Ability een vergoeding krijgen voor de aanschaf van een computer en fiets, terwijl de stichting Leergeld een computer en fiets in natura uitkeerde aan kinderen van minima. Dit was onwenselijk en is met de komst van het nieuwe uitvoeringsplan aangepast om dubbelingen zoveel mogelijk te voorkomen.

We hebben momenteel de volgende regelingen waar onze inwoners gebruik van kunnen maken:

Representatiekosten € 150,-
Kindpakket bestaande uit
Kinderverjaardag € 50,- uitvoering door WPA
Fashioncheque voor kinderen € 50,- uitgevoerd door WPA
Startpakket onderwijs voor kinderen vanaf groep 7. Uitgekeerd in natura. Uitvoering door Leergeld
Vergoeding zwemdiploma A en B in natura. Uitvoering door Leergeld
Vergoeding zwemabonnementen kinderen in natura. Uitvoering door Leergeld
Eurocoachtraject voor jongeren waar ofwel jongerenkrediet kan worden verstrekt ofwel gebruik kan worden gemaakt van het doorbraakfonds. Uitvoering bij GKB
Sportabonnementen/ kleding in natura door jeugdsportfonds. Gaat om structurele activiteiten
Cultuurabonnementen (muziek, dans, zang) door jeugdcultuurfonds. Gaat om structurele activiteiten.
Overige regelingen
Participatiefonds € 200,- per gezinslid. Zwemles, Zwemabonnementen of structurele sport/culturele activiteiten voor kinderen kan via Leergeld, jeugdsportfonds en jeugdcultuurfonds aangevraagd worden, zodat er ruimte overblijft om Participatiefonds voor andere doeleinden in te zetten. Incidentele activiteiten, zoals bioscoopbezoek, deelname aan eenmalige sportactiviteit kan

wel. Sportabonnement voor volwassenen kan ook.
Ruimte voor een goed idee € 15.000,- voor 10 ideeën.
Collectieve ziektekostenverzekering Menzis
Aanvullende zorgverzekering
Compensatie eigen risico van € 265,-
Verstreking om niet aan statushouders voor huisvesting. Bedrag gelijk aan 50% van de NIBUD-norm voor woninginrichting/ slaapkamer

Afgelopen jaar hebben we de regelingen onder de aandacht gebracht door verschillende workshops te houden voor scholen, kerken, subsidiepartners en integrale teams. Daarnaast was er behoefte aan meer bijeenkomsten met partners die een rol speelden in de uitvoering van het minimabeleid. Daarom heeft de gemeente een aantal bijeenkomsten gehouden waarin de subsidiepartners elkaar beter hebben kunnen leren kennen en waarin ook gesproken is over de behoefte van alle partners. Dit heeft er toe geleid dat er nu op de site 'armoede in Groningen' informatie is opgenomen van de vele partners die in het Hogeland actief zijn, zodat iedereen daar kan opzoeken welke partij zij moeten benaderen bij bepaalde vragen vanuit de samenleving. Daarnaast heeft Stichting Eigen Kracht ook een website gelanceerd waarop de inwoners van onze gemeente kunnen zien waar zij met bepaalde problemen terecht kunnen. De site 'armoede in Groningen' is voor professionals en vrijwilligers bedoeld

We willen nu graag met jullie bespreken wat er goed gaat, wat er beter kan en wat ontbreekt in het huidige beleid, zodat we dit mee kunnen nemen in de evaluatie en in het toekomstig beleid voor de jaren 2020 en verder.

Samenvatting van de uitkomsten:

1. Wat gaat er goed?
 - Informatie vanuit Werkplein Ability en de werkcoach is goed
 - Er zijn veel regelingen voor minima die zorgen voor een betere bestedingsruimte.
 - Ook bij het CJG zijn de minimeregelingen goed bekend
 - Er is veel vrijheid in de besteding van het Participatiefonds
 - Er is al veel samenwerking tussen diverse sociale partners
 - De regelingen die er zijn, werken niet stigmatiserend
 - Heel positief dat we met zoveel partijen mee mogen praten en denken over het minimabeleid
 - De samenwerking tussen Werkplein Ability en Mensenwerk Hogeland is goed
2. Wat kan er beter? (En hoe?)
 - Er zit overlap in de diensten die diverse partijen aanbieden
 - Maatwerk kan beter (nu nog teveel vanuit beschikbare middelen gedacht ipv vanuit de wens van de klant)
 - Bekijk goed wat er écht nodig is vanuit het kindpakket\meer aandacht voor psychische problemen/ mentale staat van inwoners
 - Zelfredzaamheid wordt overgewaardeerd
 - We bereiken laaggeletterden nog niet goed genoeg
 - Vroegsignalering op schulden kan beter
 - Extra aandacht bij overgang 18-/18+, 21, 65
 - Activering van mensen die in spoor 3 zitten kan beter
 - Jaarlijks bezoek aan uitkeringsgerechtigden

(de laatste 2 items vallen meer onder het Participatiebeleid en zullen meegenomen worden wanneer dit beleid herijkt wordt)

3. Wat ontbreekt?

- Inzichtelijkheid van minimaregelingen (boekje?)
- Raad- en daadnummer voor alle vragen op het sociaal domein
- Goedkoop vervoer/ vervoerspas
- Coaches/ maatjes
- Regelingen voor alleenstaanden
- Inzet van de ervaringsdeskundigen
- Serviceteam
- Kanskaartenactie/ stadjespas
- (laatste drie punten kunnen bijdragen aan het verlagen van de drempel bij inwoners om gebruik te maken van diverse regelingen)

Thema's die beter kunnen of ontbreken zullen in kleinere groepen worden besproken. Het doel is om samen te komen tot goede regelingen die meegenomen kunnen worden in het nieuw op te stellen beleidsplan of bijbehorend uitvoeringsplan. Er worden meedenkgroepen gemaakt op de volgende onderdelen:

Maatwerk

Overgang 18-/18+, 21, 65 en alleenstaanden

Vervoer

Psychische ondersteuning

Laaggeletterdheid / Drempels wegnemen

Vroegsignalering bij schulden, CER

Overlap diverse organisaties en inzichtelijkheid

Bijlage 3 Verslag ronde-tafelgesprek 11 april

- Veel ouderen kennen de weg niet naar de diverse minimaregelingen die er zijn. Ook vragen consulenten teveel informatie tijdens een intake en ouderen vinden het veelal lastig om zoveel privé-informatie te geven waardoor zij gewoon geen regelingen meer aanvragen.
- Regelingen moeten makkelijker aangevraagd kunnen worden, minder ingewikkelde aanvraagformulieren.
- Seniorenvoorlichters kunnen meer gebruikt worden om ouderen over minima-regelingen te informeren. Zij kennen de regelingen, maar komen nu nog niet bij alle plekken waar veel ouderen komen, zoals de Nova Noabers
- Wanneer iemand een uitkering aanvraagt, dien je ze direct te wijzen om alle regelingen die er zijn. Ieder jaar herhalen bij inwoners die een uitkering ontvangen.
- Kwijtschelding gemeentelijke belastingen moet veel sneller. Dit ligt nu niet bij de gemeente zelf, is uitbesteedt. Er zal wel gekeken kunnen worden of dit terug kan naar de gemeente zelf.
- Namen van regelingen zijn ingewikkeld, waardoor inwoners niet weten wat het is. Hierdoor vinden ze het ook niet op onze website, want ze weten niet waar ze op moeten zoeken
- Maak een flyer van belangrijke informatie, zoals inloopspreekuren van consulenten
- Zorg dat de nieuwsbrief van Werkplein Ability weer op papier bezorgd wordt bij punten waar veel inwoners komen met een laag inkomen
- Meer werken met woorden en niet met lange zinnen. De nieuwe gemeentegids is bijvoorbeeld veel te beschrijvend, waardoor informatie moeilijker te vinden is
- Deel nogmaals, net als vorig jaar, informatie over de minimaregelingen met sportclubs en scholen.
- Sporten zonder contributie, zoals voorheen de gym bij de Schouwenzijlsterweg, is laagdrempelig en toegankelijk voor minima. Zo weer terug moeten komen.
- Scouting zou ook vergoed moeten worden door Jeugdsportfonds of jeugdcultuurfonds
- De bejegening van de consultanten bij Werkplein Ability is prima. Maar niet alle consulenten werken op dezelfde manier. Daar moet meer eenduidigheid in komen.

Er zijn inwoners die mee willen denken over het vereenvoudigen van brieven. Zij worden hier voor uitgenodigd.

Bijlage 4 Verslag rondetafelgesprek Werk Op Maat 9 mei:

We hebben een gesprek gehad over wat er goed gaat, beter kan en nog ontbreekt in het minimabeleid. Hieronder kort de uitkomsten van het gesprek.

INFORMATIE EN COMMUNICATIE KAN BETER

(onderstaande punten hebben allemaal met de informatie en communicatie te maken)

- Wat Individuele inkomenstoeslag precies is, zou helderder omschreven moeten worden. Nu is niet helder wat de hoogte hiervan is en waar dit op gebaseerd is.
- Regelingen moeten makkelijker aangevraagd kunnen worden, minder ingewikkelde aanvraagformulieren.
- Een serviceteam om inwoners over minima-regelingen te informeren zou goed zijn. Werkte in Eemsmond voorheen heel goed en zorgde dat inwoners beter op de hoogte waren van regelingen en dat de drempel om regelingen aan te vragen kleiner werd. Inwoners die een uitkering ontvangen kunnen opgeleid worden om te werken in dit serviceteam. Dit kan in samenwerking met Mensenwerk Hogeland.
- Wanneer iemand een uitkering aanvraagt, dien je ze direct te wijzen op alle regelingen die er zijn. Ieder jaar herhalen bij inwoners die een uitkering ontvangen. Vraag ook tijdens dit gesprek wat mensen nodig hebben.
- Kwijtschelding gemeentelijke belastingen gaat nu automatisch gebeuren. Dit is heel fijn!! De informatie hierover kan beter, bijvoorbeeld via Facebook.
- Zorg dat de nieuwsbrief van Werkplein Ability weer op papier bezorgd wordt bij Werk Op Maat.

DE REGELINGEN KUNNEN SOMS BETER

- + Fijn dat er een compensatie eigen risico is. Dit is bij veel gemeenten niet meer
- + Het Participatiefonds zorgt voor extra financiële ruimte, dat is fijn.
- Het is voor veel inwoners met weinig geld lastig om uitjes voor te schieten die vanuit het Participatiefonds kunnen worden vergoed. Bij inwoners die onder bewind staan is dit vaak helemaal niet mogelijk.
IDEE--> Misschien is het inrichten van een website een idee waarop je punten kunt uitgeven aan uitjes? Dan hoef je het eerst niet voor te schieten.
IDEE--> een ander idee is om vanuit Werkplein Ability een voorschot te krijgen en pas achteraf de bonnen van het uitje in te leveren.
IDEE--> een ander idee om aanvragen vanuit het Participatiefonds te vereenvoudigen kan zijn om steekproefsgewijs achteraf mensen te vragen hun bonnen in te leveren. Risico bestaat dat mensen dan de bonnen niet meer hebben.
- het moeten bewaren van bonnen en moeten aanvragen van het Participatiefonds zorgt voor stress tijdens een uitje. Daarom vragen meerdere mensen het niet aan. Helaas is het landelijke regelgeving dat we het geld niet meer gewoon mogen uitkeren. We zitten dus vast aan regels waardoor we bonnetjes op moeten vragen.
- Het is onduidelijk wat er allemaal onder het Participatiefonds wel en niet vergoed wordt. Soms wordt eten wel vergoed en soms niet, hetzelfde geldt voor overnachtingen. --> Het klopt dat dit ligt aan de beoordeling van de consulent. We hebben juist de limitatieve lijst losgelaten, om mensen meer vrijheid te geven in de besteding van het geld, maar nu kan de beoordeling van de ene consulent afwijken van de beoordeling van de andere consulent. Sinds april ligt de beoordeling wel weer bij 4 consulenten die samen op 1 kamer zitten, waardoor er meer overleg kan plaatsvinden en de beoordeling wellicht eenduidiger wordt. Dit is wel een verbeterpunt voor de toekomst.

- Als je niet zeker bent of een bepaalde uitgave vergoed kan worden vanuit het Participatiefonds, neem dan contact op met je consulent voor je de uitgave doet. Dit voorkomt teleurstellingen achteraf.
- Het is jammer dat de fashioncheque er niet meer is voor volwassenen
 IDEE --> je zou ook voor zowel volwassenen als kinderen een cheque van 25 euro kunnen doen
- Er is nu wel de Kledingbank Maxima, wat als positief wordt ervaren. 1 vraag over de Kledingbank zal individueel opgepakt worden door de beleidsadviseur
- De fashioncheque wordt automatisch uitgekeerd aan inwonende kinderen. Dit is niet altijd goed gegaan, wat in sommige gevallen erg pijnlijk kan zijn. De basis moet dus beter op orde.

Twee personen willen graag meedenken over het vereenvoudigen van formulieren en worden hiervoor uitgenodigd.

**Bijlage 5 Verslagen meedenkgroepen
(zie bijgevoegde PDF-mindmaps)**

Bijlage 6 geboden hulp per Cluster
(is bijgevoegd als Excelbestand)

Bijlage 7 Aanbod gratis OV voor minima

Mobiliteit is erg belangrijk om mee te doen in de samenleving en om kansen op de arbeidsmarkt of in het onderwijs te vergroten. Inwoners in de doelgroep zijn vaak afhankelijk van OV, maar het ontbreken van financiële middelen vormt een drempel om daadwerkelijk te reizen en te participeren.

Hier komt bij dat het OV systeem (chipkaart) ingewikkeld is voor een deel van de groep (laaggeletterdheid). De Meedoen Pas is een OV-chipkaart die door gemeenten kan worden afgenomen voor inwoners die rond moeten komen met een laag inkomen, zodat zij kunnen (blijven) meedoen in de samenleving. Het is een gebruiksklare kaart mét heldere visuele instructie, waarmee ook de complexiteit van de persoonlijke OV chipkaart wordt weggenomen.

Product en Prijs:

- OV in daluren voor iedereen uit gezinnen met inkomen tot 120% wettelijk sociaal minimum
- Daluren jaarabonnement (niét geldig tussen 06:30 en 09:00)

Geldig in:

Alle Arriva treinen in Groningen (m.u.v. baanvak Groningen – Leeuwarden)

Alle Qbuzz bussen in de regio* (*ntb)

Populatie: ca. 3.450 volwassenen en 1.000 kinderen (tot 18)

€ 75,- per volwassene (€ 259.000,-) + € 37,50 per kind (€ 37.500,-) = € 296.500,-

Randvoorwaarde = collectief afkopen voor hele groep o.b.v. inkomens- en of demografisch kenmerk (geen opt-in)

Excl. € 7,50 kaartkosten

'marktwaarde product' = > € 2.000,- per abonnement

Informatie en garantie:

Arriva en OV Bureau analyseren het gebruik van het abonnement. De gemeente ontvangt periodiek een analyse om het gebruik te volgen.

Op basis van onze informatie over het reisgedrag van de doelgroep, gaan we uit van een hoog gebruik en derhalve lage prijs per gereisde kilometer voor de gemeente. We nemen in dit aanbod echter de volgende bepaling op, waarmee we garanderen dat elke uitgegeven euro ook daadwerkelijk wordt besteed aan een reis in bus of trein:

Arriva en OV Bureau zijn bereid om vooraf een maximale prijs per gereisde kilometer vast te stellen. Als na een jaar blijkt dat de daadwerkelijke prijs per gereisde kilometer hoger ligt, dan verrekenen we achteraf met de gemeente o.b.v. de vooraf vastgestelde maximale prijs. We gaan hierbij uit van een prijs per kilometer van € 0,23. Dit bedrag benadert de gemiddelde reguliere opbrengst per kilometer op basis van reizen op saldo met een OV chipkaart.

Werkwijze/ uitvoering

- Cliënt vraagt (via gemeente) een Arriva OV chipkaart (Meedoen Pas) aan met het abonnement van Arriva/ OV Bureau.
- Inwoner bestelt kaart gaat akkoord met monitoring chipdata voor evaluatie ten aanzien van vervolg regeling na jaar 1.
- Arriva verstuurt de gebruiksklare kaart + reisinformatie naar de inwoner.
- In geval van beëindiging, breuk of verlies neemt de gemeente contact op met Arriva Klantenservice Zakelijk.
- Pilot/ overeenkomst voor bepaalde tijd (een jaar). Op basis van data gebruik kunnen zowel gemeente als vervoerders besluiten te verlengen.
- Details nader uit te werken door gemeente en projectmanager Arriva/ OV bureau.